

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui,

Gîsca Nicolae xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în satul xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 19.07.2019 – 30.09.2019

instanța de apel: 18.10.2019– 22.01.2020

instanța de recurs: 05.05.2020 – 09.09.2020

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 30 septembrie 2019, Gîsca Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod Penal, și condamnat în baza acestei Legi, prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită în baza acestei norme, o pedeapsă sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform art.85 alin.(1) și (2), art.84 alin.(2) Cod penal, prin cumul de sentințe, i-a fost adăugată la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul central) din 22 noiembrie 2018, fiindu-i stabilită lui Gîsca Nicolae pedeapsa definitivă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea din contul lui Gîsca Nicolae în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 740 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Gîsca Nicolae, la data de 24.06.2019, aproximativ în jurul orelor 00:50, fiind privat

de dreptul de a conduce mijloace de transport, intenționat a urcat la volanul automobilului de model „Audi A4” cu numărul de înmatriculare xxxxx și în timp de conducea autovehiculul pe str. Aerodromului, 3 din mun. Bălți, a fost stopat de către inspectorii de patrulare din cadrul Companiei de patrulare nr.1, Bălți a Regimentului de Patrulare Nord al Inspectoratului Național de Patrulare, din motiv că avea o deplasare intermitentă și anume se deplasa doi metri și apoi brusc se oprea pe loc și tot în așa mod continua deplasarea.

Având bănuieli că conducătorul auto Gîsca Nicolae se afla în stare de ebrietate, inspectorii de patrulare din cadrul Companiei de patrulare nr. 1 Bălți a Regimentului de Patrulare Nord al Inspectoratului Național de Patrulare, l-au supus pe ultimul testării alcoolscopice cu alcooltestul Drager 8510 RO în urma căruia, conform testului nr. 1695 din 24.06.2019, ora 01:16, s-a stabilit că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de către Gîsca Nicolae constituie 0,77 mg/l.

Ulterior, Gîsca Nicolae, fiind însoțit de colaboratorii din cadrul Companiei de patrulare nr. 1 Bălți al Regimentului de patrulare Nord al Inspectoratului Național de patrulare la Dispensarul Narcologic din mun. Bălți, unde iau fost recoltate probe biologice de sânge pentru efectuarea expertizei toxicologice medico-legală în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei și urmare a dispunerii expertizei toxicologice medico-legale.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.x din 02 iulie 2019 s-a stabilit o concentrație de alcool în sângele lui Gîsca Nicolae în cantitate de 1,40%, echivalentul a 1,40 g/l, stare de ebrietate alcoolică care, conform art.134/12 alin.(3) Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, de unde rezultă că, conducătorul auto Gîsca Nicolae, intenționat a ignorat prevederilor Regulamentului de Circulație Rutieră aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009 și anume pct.10 al prezentului Regulament care prevede expres că ”persoana care conduce un vehicul trebuie să posede și la cererea lucrătorului de poliție, ofițerului echipei mobile a Serviciului Vamal, este obligat să înmâneze pentru control, permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus”, precum și pct. 14 lit. a) care stipulează: ”Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264¹

alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care a fost privată de dreptul de a conduce mijlocul de transport.

3. Sentința fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Sergiu Marcauțan prin care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Gîsca Nicolae să-i fie aplicată pedeapsa prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 În motivarea apelului procurorul a invocat blândețea pedepsei aplicate inculpatului de către prima instanță. Consideră că prima instanță la emiterea soluției pe caz nu a dat deplină eficiență art.75 Cod de procedură penală. A mai menționat că, potrivit informației eliberată de Biroul de Probațiune Sîngerei pedeapsa de 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității inculpatul a executat integral. Ultimul nu și-a tras concluziile de rigoare și la 24.06.2019 a comis o infracțiune analogică, știind cu certitudine că este privat de dreptul de a conduce mijloace de transport.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, s-a admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în latura pedepsei, emisă o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: Lui Gîsca Nicolae recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.85 alin.(1) și (2) Cod penal, prin cumul de sentințe, a fost adăugată la pedeapsa aplicată lui Gîsca Nicolae partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 22.11.2018, și stabilită lui Gîsca Nicolae pedeapsa definitivă de 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privire de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, cauza penală a fost judecată de către prima instanță în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate în corespundere cu alin.(3) a normei indicate de către inculpatul Gîsca Nicolae prin cererea depusă personal până la începerea cercetării judecătorești pe caz.

Făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, instanța de apel a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în

partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Gîsca Nicolae în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Cu privire la apelul acuzatorului de stat privind blîndețea pedepsei, verificînd materialele cauzei, în raport cu alegațiile titularului dreptului de apel, instanța de apel a conchis că, instanța neîntemeiat a dispus în partea stabilirii pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore.

Soluția nominalizată nu este bazată pe circumstanțele reale ale cauzei sau altfel spus, argumentele instanței de fond, precum că dă apreciere corespunzătoare prevederilor art.61 și 75 Cod penal și aplică față de inculpat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, sunt vădit neîntemeiate.

Ținînd seama de modul în care a acționat inculpatul, de pericolul sporit a infracțiunii comise, inculpatul anterior a comis fapte similare, corijarea acestuia poate fi atinsă doar prin aplicarea față de dînsul a unei pedepse privative de libertate sub formă de închisoare, pe un termen de 6 (șase) luni închisoare.

Prin urmare, contrar punctului de vedere exprimat de prima instanță, instanța de apel a apreciat că, la caz este oportun și rațional de a aplica față de Gîsca Nicolae pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, iar în vederea acesteia statuări se expun următoarele raționamente.

Instanța de apel a reiterat că, în speță, deși aparent sunt circumstanțe care să motiveze aplicarea unei pedepse non-privative de libertate, totuși instanța de fond urma să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a personalității infractorului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptelor infracționale se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară aplicarea unei pedepsei sub formă de închisoare, doar în aceste cazuri scopul legii penale poate fi atins fără a priva inculpatul de libertate.

Circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, a determinat instanța de apel să conchidă asupra incorectitudinii aplicării în privința lui Gîsca Nicolae a unei pedepse non-privative de libertate. Instanța de apel, a găsit întemeiate argumentele invocate de apelant și constată că concluzia instanței de fond, precum că, ținînd cont de recunoașterea de către inculpat a săvârșirii faptelor imputate potrivit rechizitoriului, ținînd cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare și coroborarea probelor, luînd în considerație circumstanțele

cauzei în ansamblul lor, lui Gîsca Nicolae urmează a-i fi aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, este una pripită, neîntemeiată și din aceste considerente, instanța de apel va decide în privința unei alte măsuri de pedeapsă în privința inculpatului.

Instanța de apel a considerat relevant de a specifica că prima instanță nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept diferită judecătii, discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, prin care actul justiției are de suferit, or, aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este o pedeapsă prea blîndă, reieșind din gravitatea infracțiunii comise de Gîsca Nicolae, evaluată inclusiv ținând seama de faptul că anterior a fost condamnat pentru o infracțiune analogică și infracțiunea nouă s-a comis pînă la executarea pedepsei anterioare.

La stabilirea pedepsei penale inculpatului Gîsca Nicolae, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de prevederile legale a art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că, Gîsca Nicolae fiind supus anterior pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, ar fi inoportună pedepsirea inculpatului pentru infracțiunea în cauză printr-o asemănătoare. Instanța de apel a conchis că, prin aplicarea față de inculpatul Gîsca Nicolae a unei pedepse reale cu închisoarea, va fi atins scopul pedepsei penale de restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de către inculpat de noi infracțiuni.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar avocatul Anton Vasile în numele inculpatului, care fără a invoca careva temeii prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă non privativă de libertate.

5.1 În susținerea revendicărilor, avocatul Anton Vasile în numele inculpatului a menționat următoarele:

- Gîsca Nicolae fiind învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin. 4 Cod penal, a recunoscut pe deplin învinuirea adusă, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, s-a căit sincer de cele întîmplate;

- poziția vizavi de recunoașterea vinei, nu și-a schimbat-o nici în cadrul examinării cauzei în prima instanță, a solicitată examinarea cauzei în

procedură specială prevăzută de prevederile art.364¹ Cod penal, solicitând o pedeapsă mai blândă, fără a fi privat de libertate;

- instanța de judecată, la individualizarea pedepsei nu a luat în considerație toate circumstanțele atenuante a cauzei, datele caracteristice ce îl caracterizează pe inculpat, faptul că Gîsca Nicolae, s-a căit sincer de cele întâmplate, a recunoscut pe deplin vinovăția, are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, are la întreținere doi copii minori.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Colegiul penal reține că în susținerea recursului, avocatul nu a invocat incidența a nici un temei prevăzut de art. 427 alin. (1) însă critica în esență se încadrează în pct. 10) din dispozițiile art. art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu a individualizat corect pedeapsa*.

Instanța de recurs menționează însă că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal reține că, recurentul deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens, aplicarea unei pedepsei mai blânde non privative de libertate în privința inculpatului.

Privitor la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel, Colegiul penal consideră că instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată

în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după quantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs reține că recurentul înaintează cerințe prin care solicită aplicarea unei pedepse mai blânde, solicitări care pe lângă faptul că sunt contradictorii, de fapt nici nu au fost motivate de către recurent, fiind neîntemeiate, or doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate.

Circumstanțele descrise mai sus, indică asupra faptului că aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în privința inculpatului nu și-a atins scopul prevăzut de lege, ba mai mult l-a încurajat pe acesta să săvârșească o nouă infracțiune, motiv pentru care, Colegiul penal reține ca fiind corectă concluzia instanțelor inferioare, precum că scopul pedepsei penale de reeducare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor

persoane, va putea fi atins doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate în privința acestuia.

La speță, Colegiul penal reiterează că, practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni cât și de prevenirea săvârșirii infracțiunilor.

Pe lângă aceasta, recursul apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.1. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei non privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurentului nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția

instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Anton Vasile în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui *Gîsca Nicolae xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 08 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda